

Rapport

VEEL BEGRIP VOOR VUURWERKVERBOD DIT JAAR

Peiling vuurwerk 2020

Colofon

Uitgave

I&O Research

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2020/215

Datum

december 2020

Auteurs

Dianne Griep

Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding voor het onderzoek	7
1.2 Onderzoeksvragen	7
1.3 Verantwoording	7
2 Afsteekgedrag	8
2.1 Ruim half miljoen Nederlanders zeggen toch vuurwerk af te steken	8
2.2 Grote meerderheid steekt geen vuurwerk af	9
3 Opvattingen over vuurwerk	10
3.1 Steun voor vuurwerkverbod stabiliseert	10
3.2 Animo voor professionele vuurwerkshows	10
3.3 Minderheid noemt vuurwerk nog “een mooie traditie”	10
3.4 Steun voor vuurwerkverbod groeit onder bijna alle kiezersgroepen	11
3.5 Veel begrip voor vuurwerkverbod 2020	12
4 Onderzoeksverantwoording	13

Belangrijkste uitkomsten

Meeste vuurwerkafstekers geven gehoor aan verbod, echter: half miljoen misschien níet

Afgelopen jaren stak circa een kwart van de Nederlandse bevolking vuurwerk af rond de jaarwisseling. Dit jaar is dat verboden, omdat het kabinet de zorg en de handhavers niet te zwaar wil belasten¹.

Het merendeel van de (gebruikelijke) vuurwerkafstekers geeft hier gehoor aan: 18 procent van alle Nederlanders. Echter, 6 procent zegt – ondanks dit vuurwerkverbod – toch van plan te zijn op oudejaarsdag vuurwerk af te gaan steken. Omgerekend naar absolute aantallen komt dit neer op een half à één miljoen mensen.

Deze mensen willen toch vuurwerk afsteken omdat ze dat een mooie traditie vinden, die hoort bij oud en nieuw en moet worden behouden. Vuurwerk afsteken zou volgens hen best kunnen als het op een verantwoorde manier gebeurt, zonder letsel of schade te veroorzaken. Ook wordt aangegeven dat een verbod onzinnig is, omdat mensen dan illegaal vuurwerk zullen afsteken wat voor meer problemen zorgt.

Dit blijkt uit een landelijk representatief onderzoek van I&O Research in opdracht van Binnenlands Bestuur onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder.

Vuurwerkafsteker komt relatief vaker uit het noorden en oosten

Naar verhouding komen degenen die dit van plan zijn vaker uit het noorden en oosten van het land (Groningen, Drenthe en Friesland: 11% gaat toch vuurwerk afsteken, Overijssel, Gelderland en Flevoland: 9%).

Steun vuurwerkverbod stabiliseert

De afgelopen jaren zagen we het percentage Nederlanders dat vóór een vuurwerkverbod is stijgen. Lange tijd schommelde dit rond de 50 procent. In de jaren 2015-2019 voerden we het onderzoek steeds in november of december uit. Begin dit jaar – toen we het onderzoek voor het eerst in januari, direct na de tumultueus verlopen jaarwisseling, uitvoerden – zagen we het draagvlak voor een algeheel verbod fors stijgen: naar 65 procent.

Deze trend houdt nu (in november) stand: 64 procent van de Nederlanders vindt nu dat het afsteken van vuurwerk door particulieren helemaal verboden moet worden.

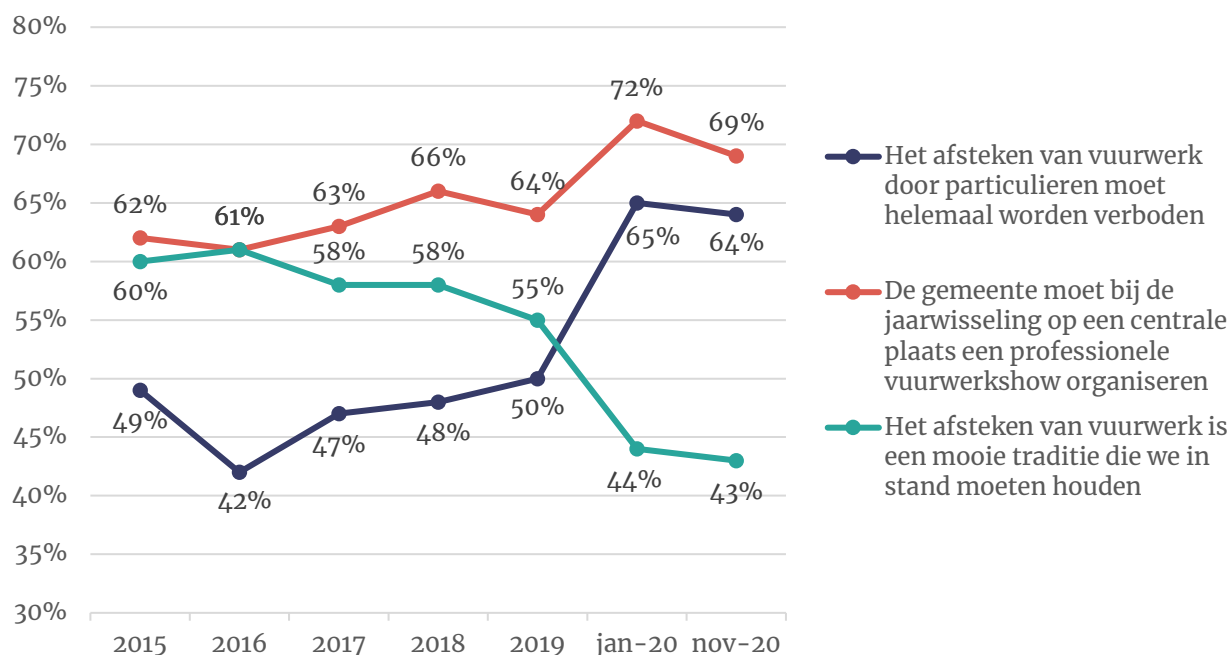
(Zie figuur A.)

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vuurwerk/vuurwerkverbod-oud-en-nieuw-2020-2021#:~:text=Tijdens%20de%20jaarwisseling%2020%2D2021,tijdelijke%20verbod%20in%20de%20ministerraad.>

Figuur A. Steun voor vuurwerkverbod particulieren, centrale vuurwerkshow en vuurwerktraditie (% (helemaal) mee eens)

Gemeente moet vuurwerkshows organiseren

De steun voor een vuurwerkverbod voor particulieren gaat gepaard met het animo voor centraal georganiseerde vuurwerkshows in gemeenten. Zeven op de tien Nederlanders willen dat (nog steeds). Op deze manier willen mensen toch het saamhorigheidsgevoel blijven ervaren en de traditie in stand houden.

Een op vier vindt vuurwerk nog "een mooie traditie"

Het aandeel mensen dat vindt dat vuurwerk nog een mooie traditie is die in stand moet worden gehouden, daalde: van 55 procent vorig jaar november, naar 43 procent nu.

Steun voor vuurwerkverbod groeit onder bijna alle kiezersgroepen

Binnen de verschillende kiezersgroepen is een toename van steun voor een vuurwerkverbod te zien. De steun groeide het meest onder D66-kiezers (van 59% in 2019 naar 80% in 2020). Een andere ontwikkeling is dat nu ook onder CDA- en VVD-kiezers een meerderheid is te vinden voor een particulier vuurwerkverbod.

Alleen kiezers van Forum voor Democratie zijn nog niet in meerderheid voor een verbod (49% voor, 51% tegen).

Groot draagvlak voor vuurwerkverbod 2020

Ruim drie kwart van de Nederlandse bevolking is het eens met het vuurwerkverbod dit jaar (79%). Daarnaast vindt een vuurwerkverbod om de zorg dit jaar door corona niet verder te overbelasten veel bijval. Acht op de tien Nederlanders is het hiermee eens.

Verantwoording

I&O Research voerde dit landelijk representatieve onderzoek uit onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder in opdracht van Binnenlands Bestuur.

Het onderzoek vond plaats van vrijdag 13 november tot maandagochtend 16 november 2020.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017, waarmee dit onderzoek representatief is voor deze achtergrondkenmerken.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Binnenlands Bestuur is hét vakblad voor binnenlandse bestuurders en ambtenaren bij gemeenten, provincies, waterschappen en rijksoverheid. Binnenlands Bestuur en I&O Research onderzoeken in samenwerking hoe burgers staan tegenover actuele en maatschappelijke zaken die voor bestuurders en ambtenaren relevant zijn of kunnen worden. Dit onderzoek is de vierentwintigste peiling van I&O Research en Binnenlands Bestuur.

Met de jaarwisseling in zicht nemen we het afsteken van vuurwerk onder de loep. Daarnaast gaan we in op de vraag hoe Nederlanders staan tegenover een (blijvend) vuurwerkverbod. Ook is er aandacht besteed aan de mate van steun voor alternatieven voor het afsteken van vuurwerk door particulieren.

1.2 Onderzoeksvragen

I&O Research heeft dit onderzoek uitgevoerd onder Nederlanders van 18 jaar en ouder met als centrale vragen:

- 1 Hoe gaan Nederlanders dit jaar om met het afsteken van vuurwerk?
- 2 In hoeverre zijn Nederlanders voor of tegen het afsteken van vuurwerk door particulieren en onder welke voorwaarden?
- 3 Hoe denken Nederlanders over alternatieven voor het afsteken van vuurwerk door particulieren?
- 4 Hoe wordt er aangekeken tegen de regelgeving rondom het afsteken van vuurwerk?

1.3 Verantwoording

I&O Research voerde van vrijdag 13 november tot en met maandagochtend 16 november een online onderzoek uit naar de standpunten en ervaringen van Nederlanders met betrekking tot vuurwerk. Dit onderzoek is de achtste meting van de peiling vuurwerk en jaarwisseling.

Vergelijkbare onderzoeken zijn uitgevoerd in:

- 2014 (26-28 december 2014);
- 2015 (3-8 december 2015);
- 2016 (1-5 december 2016);
- 2017 (16-26 november 2017);
- 2018 (15-22 november 2018);
- 2019 (15-22 november 2019);
- 2020-I (10-14 januari 2020).

Daar we vermoeden dat verschillen in de veldwerkperiode van invloed zijn op de uitkomsten (zogenaamde 'periode-effecten') is dat in de rapportage aangegeven.

Zie hoofdstuk 4 voor een nadere onderzoeksverantwoording.

2 Afsteekgedrag

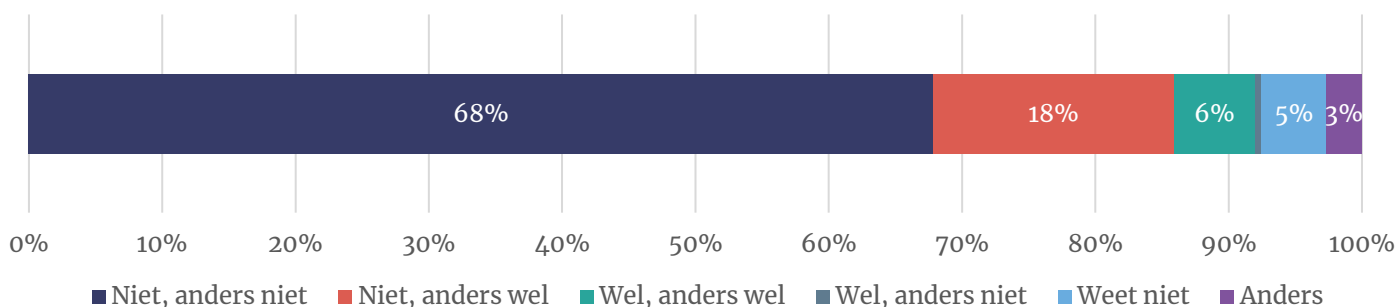
2.1 Ruim half miljoen Nederlanders zeggen toch vuurwerk af te steken

Afgelopen jaren stak circa een kwart van de Nederlandse bevolking vuurwerk af rond de jaarwisseling.

Op 13 november kondigde het kabinet voor dit jaar een vuurwerkverbod af. Het merendeel van de vuurwerkafstekers geeft hier gehoor aan: 18 procent van alle Nederlanders. Zes procent zegt – ondanks het vuurwerkverbod – toch van plan te zijn dit jaar vuurwerk af te gaan steken. Omgerekend naar absolute aantallen komt dit neer op een half à één miljoen mensen.

Al met al zeggen negen op de tien (86%) geen vuurwerk af te gaan steken dit jaar, 5 procent weet het nog niet en 3 procent geeft een ander antwoord. Mensen die iets anders van plan zijn, geven aan dat ze het vuurwerk van vorig jaar willen opmaken en afsteken. Ook wordt gezegd dat de kinderen wel vuurwerk gaan afsteken en is men van plan zelf een sterretje aan te steken.

Figuur 1. Hoe gaat u dit jaar om met het afsteken van vuurwerk?

Vuurwerkafsteker komt uit het noorden

Degenen die dit jaar wel vuurwerk zeggen te gaan afsteken zijn overwegend mannen in de leeftijd van 18 tot 24 jaar (19%). Deze groep zijn relatief vaak PVV-kiezers en ze wonen naar verhouding het meest in Groningen, Drenthe en Friesland.

In andere provincies zijn mensen ook van plan om dit jaar weer vuurwerk af te steken, zichtbaar in tabel 1. Degene die dit van plan zijn komen het minst vaak uit de provincies Zeeland, Noord-Brabant, Limburg (4%) en Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland met uitzondering van de drie grote steden (4%).

Tabel 1. 'We steken dit jaar vuurwerk af, dat doen we anders ook' % naar regio

Naar regio	%
Totaal Nederland	6%
Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)	11%
Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)	9%
Amsterdam, Den Haag, Rotterdam	5%
West, excl. 3 grote steden (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland)	4%
Zuid (Zeeland, Noord-Brabant, Limburg)	4%

“Traditie moet worden behouden”

De redenen die men geeft waarom ze dit jaar weer vuurwerk gaan afsteken is dat het een traditie is die behouden moet worden: “Het hoort bij oud en nieuw en het is maar één keer per jaar”. Wel wordt aangegeven dat knalvuurwerk verboden kan worden en dat siervuurwerk moet kunnen. Zo wordt gezegd: “Klein siervuurwerk zoals grondbloemen en kleine fonteinen moet behouden blijven, want ze zijn totaal niet gevaarlijk”.

Vuurwerk afsteken zou volgens hen toegestaan moeten worden, maar dan op een verantwoorde manier, zonder letsel of schade te veroorzaken.

Ook wordt aangegeven dat een verbod onzinnig is, omdat mensen dan illegaal vuurwerk zullen afsteken wat voor meer problemen zorgt.

2.2 Grote meerderheid steekt geen vuurwerk af

Ondanks dat er toch mensen zijn die dit jaar vuurwerk gaan afsteken, doen bijna negen op de tien Nederlanders dit niet (86%). Men vindt het afsteken van vuurwerk milieuvervuiling en schade veroorzaken aan mensen en dieren. Onder de groep mensen die vorig jaar nog wel vuurwerk afstak, maar dit jaar niet meer (18%) is er een sterk animo voor centraal georganiseerde vuurwerkshows in gemeenten om zo toch het saamhorigheidsgevoel te ervaren en de traditie in stand te houden.

3 Opvattingen over vuurwerk

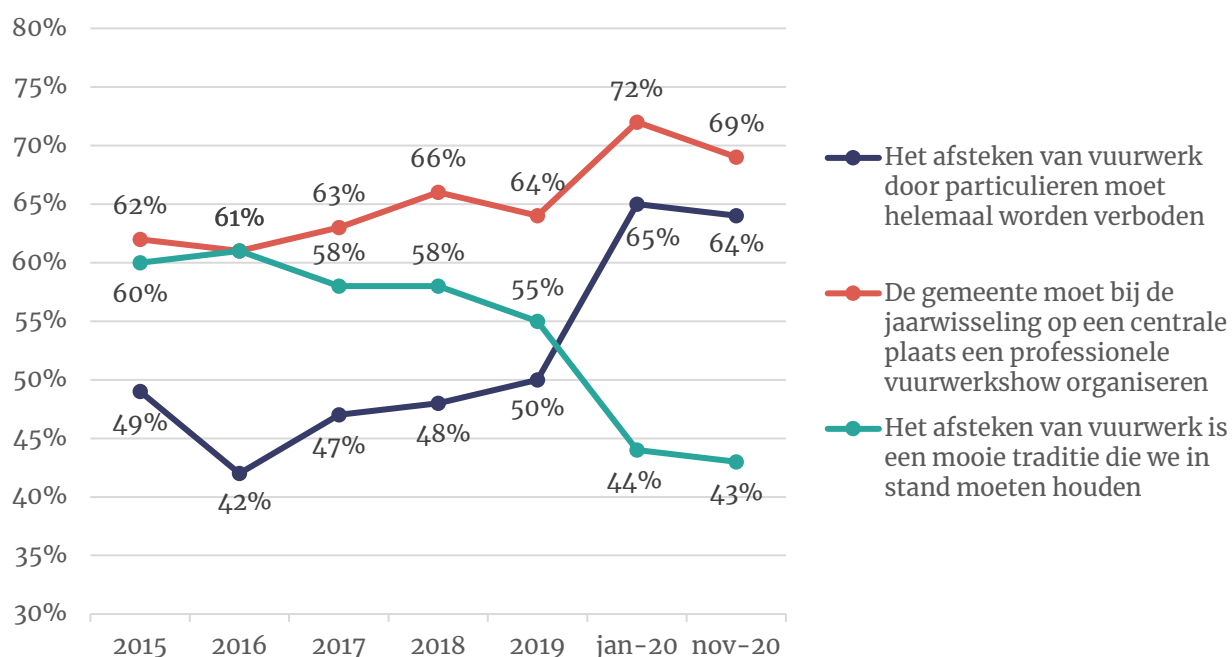
3.1 Steun voor vuurwerkverbod stabiliseert

De omslag in het denken over vuurwerk, die zich dit jaar – direct na de jaarwisseling – openbaarde, lijkt zich te stabiliseren. Uit figuur 2 blijkt dat de forse toename van steun voor een algemeen vuurwerkverbod in januari 2020 (65%) standhoudt in november 2020. Zo vindt nu 64 procent van de Nederlandse bevolking dat het afsteken van vuurwerk door particulieren helemaal verboden moet worden. Twee jaar geleden, in 2018, was dit nog 48 procent.

3.2 Animo voor professionele vuurwerkshows

Van de mensen die dit jaar geen vuurwerk gaan afsteken (hoofdstuk 2) is een deel wel voorstander van professionele en centraal geregelde vuurwerkshows. Meer dan vier op de vijf Nederlanders (69%) zijn voorstander van een centrale vuurwerkshow, georganiseerd door de gemeente.

Figuur 2. Steun voor vuurwerkverbod particulieren, centrale vuurwerkshow en vuurwerktraditie (% (helemaal) mee eens)

3.3 Minderheid noemt vuurwerk nog “een mooie traditie”

Het aandeel mensen dat vindt dat vuurwerk een mooie traditie is die in stand moet worden gehouden, daalde: van 55 procent vorig jaar november, naar 43 procent nu.

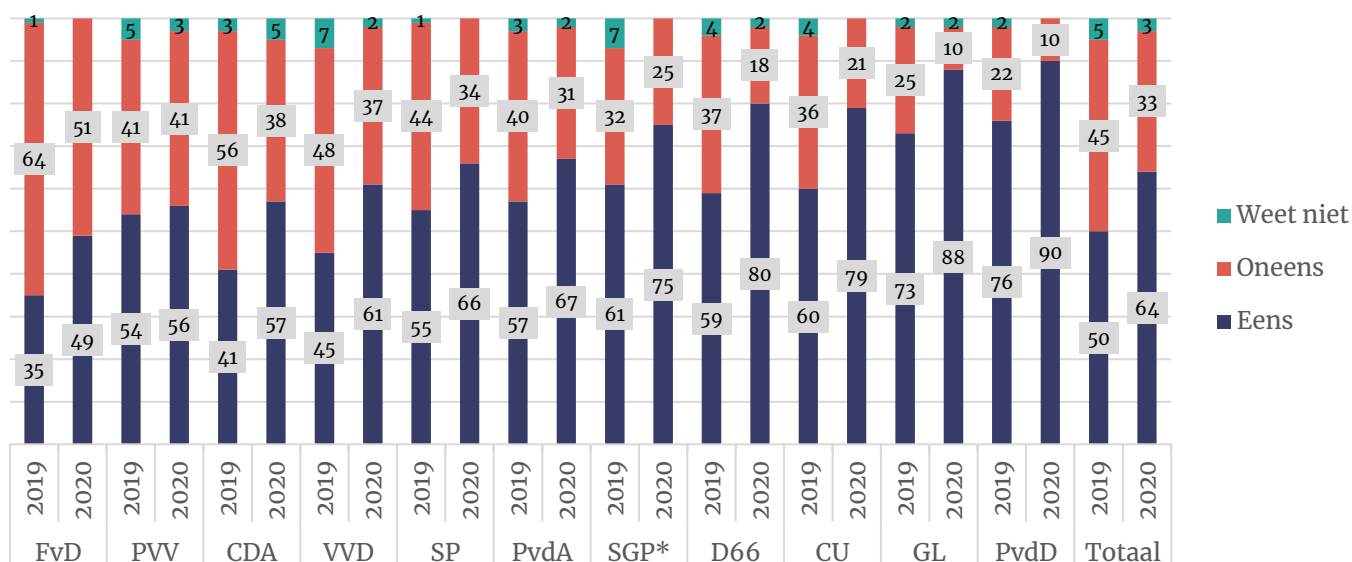
3.4 Steun voor vuurwerkverbod groeit onder bijna alle kiezersgroepen

Uit figuur 3 blijkt dat de steun voor een vuurwerkverbod niet alleen voor het totaal groeit, maar voor kiezers van bijna alle partijen.² De kiezers van de Partij voor de Dieren (90%) en GroenLinks (88%) zijn het meest voor een vuurwerkverbod. Dit was in november 2019 ook al zo, maar in een jaar tijd is de steun onder deze kiezersgroepen nog groter geworden. De grootste toename van steun voor een vuurwerkverbod sinds november 2019 is onder D66-kiezers; het percentage steun voor een vuurwerkverbod steeg onder deze kiezers met 21 procent. Onder CDA- en VVD-kiezers is er nu voor het eerst ook een meerderheid voor een particulier vuurwerkverbod (57% en 61%).

Alleen kiezers Forum voor Democratie nog niet in meerderheid voor een verbod

In november 2020 zijn kiezers van alle partijen - met uitzondering van Forum voor Democratie - in meerderheid voorstander van een vuurwerkverbod voor particulieren. FvD-kiezers zijn het minst voorstander van een vuurwerkverbod ten opzichte van andere partijen (49%).

Figuur 3. 'Het afsteken van vuurwerk door particulieren moet helemaal worden verboden', naar (huidige) politieke voorkeur; november 2019 versus november 2020 (%)

² Indicatieve uitkomst bij SGP, N = 25

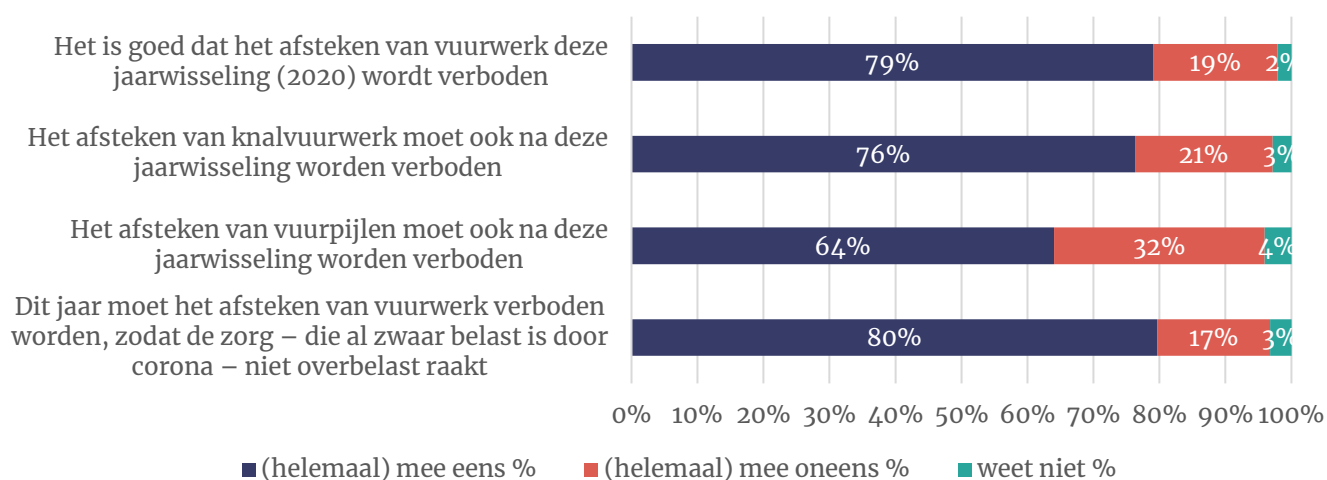
3.5 Veel begrip voor vuurwerkverbod 2020

Acht op tien Nederlanders hebben begrip voor het vuurwerkverbod dit jaar: men is het ermee eens dat dit jaar het afsteken van vuurwerk moet worden verboden om de zorg – vanwege corona – te ontlasten.

Drie kwart (75%) vindt dat het afsteken van *knalvuurwerk* ook na deze jaarwisseling moet worden verboden.

Met het verbieden van afsteken van *vuurpijlen* na deze jaarwisseling zijn iets minder mensen het eens, maar is nog steeds een ruime meerderheid voor (64%).

Figuur 4. Draagvlak voor vuurwerkverbod (% (helemaal) mee eens)

4 Onderzoeksverantwoording

Verantwoording

I&O Research voerde dit landelijk representatieve onderzoek uit onder 1.140 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek vond plaats van vrijdag 13 november tot maandagochtend 16 november 2020.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Het grootste deel van de deelnemers (n=1.078) is afkomstig uit het I&O Research Panel. Daarnaast vulden 62 Nederlanders de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=1.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 3,1 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties. I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl